

אוֹלֵי אוֹכַל נִפְחֵהוּ בּוֹ וְאַגְרֵשׁנוּ מִן־
הָאָרֶץ כִּי יִדְעָתִי אֶת אֲשֶׁר־
תִּבְרַךְ מִבְּרַךְ וְאֲשֶׁר תִּאֵר יוֹאֵר:
(ו) וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן
וְקִסְמִים בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בַּלְעָם
וַיִּדְבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בַלָּק: (ח) וַיֹּאמֶר
אֵלֵיהֶם לִינּוּ פֹה הַלְיִלָּה וְהִשְׁבַּתִּי

לְאִגְחָא בֵּיהּ וְאַתְרֵינִיחַ מִן אֶרְעָא אֲרִי
יִדְעָנָא יֵת דִּי תִבְרַךְ מִבְּרַךְ
וְדִי תִלוּט לִיט: ז וְאַזְלוּ
סְבִי מוֹאָב וְסְבִי מִדְיָן
וְקִסְמִיא בְּיַדְיהוֹן וְאָתוּ לִנּוּ
בַלְעָם וּמְלִילוּ עִמֵּיהּ פִּתְגְמֵי
בַלָּק: ח וַאֲמַר לַהוֹן בֵּיתוֹ
הִכָּא בְּלִילָא וְאַתְבּ וְחִזּוֹן

תוי"א לינו פה הלילה סנהדרין קח:

בעל הטורים

מבורך ג' אשר תברך מבורך ואידך יהי
שם ה' מבורך ואידך באיוב מלמד שהיה
יודע לכוון השעה שהקדוש ברוך הוא
כונס בה והיה מקלל ומברך בה' וזהו יהי
שם ה' מבורך: תאור: ג' ואשר תאור: לא
תאור את העם. ונשיא בעמק לא תאור. ודרשינן מיניה בסנהדרין הוא הדין לכל אדם ע"כ לא תאור שאסור לקלל כל אדם: ואשר
תאור יואר. בגימטריא שקילתה את מואב:

רש"י

(ו) נכה בו. אני ועמי נכה נכה. דבר אחר, הזאת יש צו ממס, ואם ידחנו אין צו מועלת, לשון משנה הוא, מנכה לו מן הדמים לחסר לפיכך כשאמר להם לינו פה הלילה, אמרו אין מהם מעט (ממ"ד כ, ב): כי ידעתי וגו'. על ידי צו תקוה, הנימוחו והלכו להם, שנאמר וישנו מלחמת סיחון שעזרתו להכות את מואב: שרי מואב עם בלעם, אבל זקני מדין הלכו להם (ו) וקסמים בידם. כל מיני קסמים, שלא יאמר (ממ"ד ע"ג ט): לינו פה הלילה. אין רוח אפ"י כלי תשמישי עמי. דבר אחר, קסם זה נעלו הקדש שורה עליו אלא צלילה, וכן לכל נביאי צידם וזקני מדין, אמרו, אם יבא עמנו כפעם אומות העולם, וכן לכן בחלום הלילה, שנאמר

עיקר שפתי חכמים

י זקני מואב וזקני מדין נעלו זה הקסם בידם:

לקוטי הלכות

יש לה פח גדול, כגון ר' לעיל וכמבאר בפנים. ורשעים כאלו, שכוונתם להרע, בודאי יהיה אחריתם להכרית; אבל איש הישראלי, שכוונתו לטובה, שמפיר את מקומו וישפלות מדרגתו, ואף-על-פי-כן הוא מתגבר גם בעמק נפילתו לדבר דבורים קדושים הרבה מתורה ותפלה והתבודדות וכו', וכל כוונתו לטובה, ככדי שייקבץ לצאת מהרע שלו ולשוב אל השם באמת. ואז בודאי יש להשם יתברך נחת רוח מזה, ולא יהיה נאבד שום דבור, ויסוף-בלי-סוף ישוב להשם יתברך באמת. ואז אם יזכה ויהיה ראוי לזה, לקבל רוח-הקדש אמתית דרך הקדשה בשלמות השם הטוב יעשה עמו כרצונו. (יורה דעה - הלכות חרש ד', אותיות ח' ט' לפי אוצר היראה - יראה ועבודה, אות צ"א - ועיין דיבור, אותיות י"ג י"ד; בריית, אות מ"ט)

(ח) לינו פה הלילה - זה כולל גדול שכל העולם לא נברא פי אם בשביל הבחירה. ועל-יבן הבחירה יש לה פח גדול מאד מאד.

אֶתְכֶם דָּבָר פֶּאֶשֶׁר יִדְבֵר יְהוָה
אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׂרֵי־מוֹאָב עִם־
בַּלְעָם: (ט) וַיָּבֹאוּ אֱלֹהִים אֶל־בַּלְעָם
וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ:

פִּתְגְמֵי פִמָּא דִּי יִמְלִיל יי
עִמֵּי וְאֲרִיכוּ רַבְרָבִי מוֹאָב
עִם בַּלְעָם: ט וְאַתָּא מִימַר
מִן קִדְם יי לִנּוּת בַּלְעָם
וְאָמַר מִן גּוֹבְרִיא הָאֵלִין

תוי"א וישבו שרי מואב שם:

רש"י

ויבאו אלהים אל לכן הרמזי בחלום הלילה (בראשית עכ"ט) כי האנשים האלה עמך. להטעותו לא. כלום ההולך אלל פלגשו בהקצא: כאשר עכ"ט: (ט) מי האנשים האלה עמך. להטעותו ידבר ה' אלי. אם ימליכני ללכת עם בני אדם נא, (ר"ל ישרים דרכי ה' לדיקום ילכו עם נמותם אלך עמכם. שמא אין כבודו לפני ופושעים יכשלו עם, כוונת הש"י שאמר מי

עיקר שפתי חכמים

כ ומרכיב הלחץ ויוסוף עוד בלק שלוח שרים רבים ונבדרים טאלו. טיב שאמר להם שמא אין כבודו כ"י:

לקוטי הלכות

וכמבאר מזה בכל הספרים ובדברינו במה חס ושלום את ישראל. ואז כשפאו שנית וראוה ה' יתברך עצם רצונו הפמא לילך, אמר לו ה' יתברך: קום לך עם האנשים ואפס את הדבר וכו', ואף-על-פי-כן וילך בלעם וכו'. אמר שמא אפתנו ויתרצה, וכמו שפרש רש"י שם. ואחר כך בשהלך עמד אתו שלש פעמים ולחצו על-ידי הפלאך שצא לקראתו לעכבו. והוא לא שת לבו גם לזאת והלך לדרכו הרע עד שגם אחר כך כשפתח ה' את פי האתון ודבר עמו והוכיחו ואחר כך גלה ה' עיניו וראוה את הפלאך נצב לקראתו ותרפו שלופה בידו ואמר לו כפרוש פי ידט הדבר לנגדי וכו', אף-על-פי-כן לא רצה לבטל רצונו ואמר וע בעיניך אשובה, כמתרים לפני המקום כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וה' יתברך השיבו כרצונו לך עמיהם, והכל מחמת הבחירה כמו שאמרו רבותינו ז"ל כפרשה זאת בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. (אורח חיים - הלכות ברכת השחר ה', אותיות ע"ד-ע"ח)

וכמבאר מזה בכל הספרים ובדברינו במה חס ושלום את ישראל. ואז כשפאו שנית וראוה ה' יתברך עצם רצונו הפמא לילך, אמר לו ה' יתברך: קום לך עם האנשים ואפס את הדבר וכו', ואף-על-פי-כן וילך בלעם וכו'. אמר שמא אפתנו ויתרצה, וכמו שפרש רש"י שם. ואחר כך בשהלך עמד אתו שלש פעמים ולחצו על-ידי הפלאך שצא לקראתו לעכבו. והוא לא שת לבו גם לזאת והלך לדרכו הרע עד שגם אחר כך כשפתח ה' את פי האתון ודבר עמו והוכיחו ואחר כך גלה ה' עיניו וראוה את הפלאך נצב לקראתו ותרפו שלופה בידו ואמר לו כפרוש פי ידט הדבר לנגדי וכו', אף-על-פי-כן לא רצה לבטל רצונו ואמר וע בעיניך אשובה, כמתרים לפני המקום כמו שאמרו רבותינו ז"ל, וה' יתברך השיבו כרצונו לך עמיהם, והכל מחמת הבחירה כמו שאמרו רבותינו ז"ל כפרשה זאת בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו. (אורח חיים - הלכות ברכת השחר ה', אותיות ע"ד-ע"ח)